

Rešitve 1. kolokvija iz Analize 1

- (A) **N** Obstaja zaporedje realnih števil, ki ima za stekališča natanko vsa racionalna števila.
- P** Naj bo $z = 2(\cos(\frac{\pi}{6}) + i \sin(\frac{\pi}{6}))$ in $w = \cos(\frac{2\pi}{3}) + i \sin(\frac{2\pi}{3})$. Potem je $\operatorname{Im}(zw) > 0$.
- P** Množica $A = \{q \in \mathbb{Q} \mid q^3 + q < 0\}$ določa Dedekindov rez.
- P** Enačba $|z - 4| = |z + 4| + 6$ ima neskončno različnih kompleksnih rešitev.
- N** Če je A omejena množica iracionalnih števil, je tudi njen supremum iracionalno število.
- P** Če za vsak $\epsilon > 0$ obstaja $N \in \mathbb{N}$, da za vsak $n \geq N$ velja $|a_n - 1| < \epsilon$, je zaporedje (a_n) konvergentno.
- P** Zaporedje s predpisom $a_n = \sqrt[n]{n^{2020}}$ je omejeno.
- N** Zaporedje realnih števil s predpisom $a_n = (1 + \frac{3}{n})^{3n}$ konvergira k 6.
- P** Število $2020 - \sqrt{e}$ je iracionalno.
- P** Potenčna množica množice naravnih števil je ekvipolentna množici realnih števil.

- (B) **P** Obstaja zaporedje realnih števil, ki ima za stekališča natanko vsa realna števila.
- N** Naj bo $z = 2(\cos(\frac{\pi}{6}) + i \sin(\frac{\pi}{6}))$ in $w = \cos(\frac{2\pi}{3}) + i \sin(\frac{2\pi}{3})$. Potem je $\operatorname{Re}(zw) > 0$.
- N** Množica $A = \{q \in \mathbb{Q} \mid q^3 - q < 0\}$ določa Dedekindov rez.
- P** Enačba $|z - 2| = |z + 2| + 2$ ima neskončno različnih kompleksnih rešitev.
- N** Če je A omejena množica racionalnih števil, je tudi njen supremum racionalno število.
- N** Če za vsak $N \in \mathbb{N}$ obstaja $\epsilon > 0$, da za vsak $n \geq N$ velja $|a_n - 1| < \epsilon$, je zaporedje (a_n) konvergentno.
- P** Zaporedje s predpisom $a_n = \sqrt[n]{2020^{2020}}$ je omejeno.
- N** Zaporedje realnih števil s predpisom $a_n = (1 - \frac{2}{n})^{2n}$ konvergira k 4.
- N** Število $\frac{2020}{\sqrt[4]{\pi}}$ je racionalno.
- N** Potenčna množica množice realnih števil je ekvipolentna množici realnih števil.

- (C) **N** Obstaja zaporedje realnih števil, ki ima za stekališča natanko vsa iracionalna števila.
- N** Naj bo $z = 2(\cos(\frac{\pi}{6}) + i \sin(\frac{\pi}{6}))$ in $w = \cos(\frac{2\pi}{3}) + i \sin(\frac{2\pi}{3})$. Potem je $\text{Im}(zw) < 0$.
- N** Množica $A = \{q \in \mathbb{Q} \mid q^3 - 4q < 0\}$ določa Dedekindov rez.
- P** Enačba $|z - 3| = |z + 3| + 4$ ima neskončno različnih kompleksnih rešitev.
- N** Če je A omejena množica racionalnih števil, je tudi njen infimum racionalno število.
- N** Če obstajata $\epsilon > 0$ in $N \in \mathbb{N}$, da za vsak $n \geq N$ velja $|a_n - 1| < \epsilon$, je zaporedje (a_n) konvergentno.
- N** Zaporedje s predpisom $a_n = \sqrt[2020]{2020^n}$ je omejeno.
- N** Zaporedje realnih števil s predpisom $a_n = (1 + \frac{2}{n})^{2n}$ konvergira k 4.
- N** Število $2020 + \sqrt[3]{e}$ je racionalno.
- N** Potenčna množica množice naravnih števil je ekvipolentna množici naravnih števil.

(1A) [20 točk]

a) Pokaži, da za vsak $n \in \mathbb{N}$ velja

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n-1}.$$

b) S pomočjo izreka o sendviču izračunaj limito

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}}.$$

Rešitev: a) Za dokaz neenakosti bomo uporabili indukcijo.

Baza indukcije: Najprej preverimo, da dobimo pri $n = 1$ veljavno formulo

$$\frac{1}{1^2} \leq 2 - \frac{1}{2-1}.$$

Indukcijski korak: Predpostavimo sedaj, da velja

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n-1},$$

naš cilj pa je, da dokažemo neenakost

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n+1}.$$

Z uporabo induksijske predpostavke dobimo

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n-1} + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2},$$

kar pomeni, da moramo dokazati neenakost

$$2 - \frac{1}{2n-1} + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n+1}$$

oziroma

$$\frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} \leq \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n+1} = \frac{2}{4n^2-1}.$$

Ta neenakost pa sledi iz ocene

$$\frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} \leq \frac{2}{(2n)^2} = \frac{2}{4n^2}.$$

b) Označimo

$$a_n = \left(\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}}.$$

Ker so vsi členi pozitivni, je $a_n \geq 0$ za vsak $n \in \mathbb{N}$. Po drugi strani pa dobimo iz a) dela naloge oceno

$$a_n \leq \left(1 - \frac{1}{2n-1} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}}.$$

Limita zaporedja na desni je enaka

$$\begin{aligned}\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{2n-1}\right)^{\frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}} &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{1}{2n-1} \frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}}, \\ &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{1}{2n-1} \frac{\sqrt{n^4+1}+n^2}{(\sqrt{n^4+1}-n^2)(\sqrt{n^4+1}+n^2)}}, \\ &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{\sqrt{n^4+1}+n^2}{2n-1}} = 0.\end{aligned}$$

Z uporabo izreka o sendviču od tod dobimo

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{(2n-1)^2}\right)^{\frac{1}{\sqrt{n^4+1}-n^2}} = 0.$$

□

- [5] Dokaz baze indukcije in uporaba induksijske predpostavke.
- [5] Dokaz induksijskega koraka.
- [4] Ocení členov zaporedja (a_n) .
- [4] Izračun limite zgornje meje.
- [2] Uporaba izreka o sendviču in izračun limite zaporedja (a_n) .

(1B) [20 točk]

a) Pokaži, da za vsak $n \in \mathbb{N}$ velja

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n}.$$

b) S pomočjo izreka o sendviču izračunaj limito

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^3+1}-n\sqrt{n}}}.$$

Rešitev: a) Za dokaz neenakosti bomo uporabili indukcijo.

Baza indukcije: Najprej preverimo, da dobimo pri $n = 1$ veljavno formulo

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} \leq 2 - \frac{1}{2}.$$

Indukcijski korak: Predpostavimo sedaj, da velja

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n},$$

naš cilj pa je, da dokažemo neenakost

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n+2}.$$

Z uporabo induksijske predpostavke dobimo

$$\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} + \frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n} + \frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2},$$

kar pomeni, da moramo dokazati neenakost

$$2 - \frac{1}{2n} + \frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2} \leq 2 - \frac{1}{2n+2}$$

oziroma

$$\frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2} \leq \frac{1}{2n} - \frac{1}{2n+2} = \frac{2}{4n^2+4n}.$$

Ta neenakost pa sledi iz ocene

$$\frac{1}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+2)^2} \leq \frac{2}{(2n+1)^2} = \frac{2}{4n^2+4n+1}.$$

b) Označimo

$$a_n = \left(\frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^3+1}-n\sqrt{n}}}.$$

Ker so vsi členi pozitivni, je $a_n \geq 0$ za vsak $n \in \mathbb{N}$. Po drugi strani pa dobimo iz a) dela naloge oceno

$$a_n \leq \left(1 - \frac{1}{2n} \right)^{\frac{1}{\sqrt{n^3+1}-n\sqrt{n}}}.$$

Limita zaporedja na desni je enaka

$$\begin{aligned}\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{2n}\right)^{\frac{1}{\sqrt{n^3+1-n\sqrt{n}}}} &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{1}{2n} \frac{1}{\sqrt{n^3+1-n\sqrt{n}}}}, \\ &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{1}{2n} \frac{\sqrt{n^3+1+n\sqrt{n}}}{(\sqrt{n^3+1-n\sqrt{n}})(\sqrt{n^3+1+n\sqrt{n}})}}, \\ &= e^{\lim_{n \rightarrow \infty} -\frac{\sqrt{n^3+1+n\sqrt{n}}}{2n}} = 0.\end{aligned}$$

Z uporabo izreka o sendviču od tod dobimo

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{2^2} + \dots + \frac{1}{(2n)^2}\right)^{\frac{1}{\sqrt{n^3+1-n\sqrt{n}}}} = 0.$$

□

- [5] Dokaz baze indukcije in uporaba induksijske predpostavke.
- [5] Dokaz induksijskega koraka.
- [4] Ocenil členov zaporedja (a_n) .
- [4] Izračun limite zgornje meje.
- [2] Uporaba izreka o sendviču in izračun limite zaporedja (a_n) .

(2A) [15 točk] Poišči vsa naravna števila n , za katera je število $\sqrt[n]{n+5}$ racionalno. Svoj odgovor dobro utemelji.

Rešitev: Denimo, da je število $\sqrt[n]{n+5}$ racionalno. To bi pomenilo, da obstajata tuji naravni števili k in l , za kateri velja

$$\sqrt[n]{n+5} = \frac{k}{l}.$$

S potenciranjem od tod dobimo enakost

$$l^n(n+5) = k^n.$$

Če bi neko praštevilo p delilo l , bi iz zgornje enakosti sledilo, da p deli tudi k , kar pa je v protislovju s predpostavko, da sta k in l tuji števili. Od tod sklepamo, da je $l = 1$ in da mora veljati

$$n+5 = k^n.$$

Preverimo lahko, da dobimo pri $n = 1$ rešitev $k = 6$ in pri $n = 3$ rešitev $k = 2$ ter da pri $n = 2$ enačba $k^2 = 7$ nima rešitev. Zato sedaj z indukcijo pokažimo, da za $n \geq 4$ velja $k^n > n+5$, kar bo pomenilo, da enačba nima rešitev. Pri $n = 4$ je

$$k^4 \geq 2^4 = 16 > 9.$$

Če predpostavimo, da je $k^n > n+5$, pa od tod sledi

$$k^{n+1} = k \cdot k^n \geq 2k^n > 2(n+5) = 2n+10 > n+6.$$

Število $\sqrt[n]{n+5}$ je torej racionalno samo za $n = 1$ in $n = 3$. □

- [6] Dokaz, da mora biti $\sqrt[n]{n+5}$ naravno število.
- [6] Dokaz, da enačba $n+5 = k^n$ nima rešitev za $n \geq 4$.
- [3] Sklep, da sta $n = 1$ in $n = 3$ edini rešitvi.

(2B) [15 točk] Poišči vsa naravna števila n , za katera je število $\sqrt[n]{n+2}$ racionalno. Svoj odgovor dobro utemelji.

Rešitev: Denimo, da je število $\sqrt[n]{n+2}$ racionalno. To bi pomenilo, da obstajata tuji naravni števili k in l , za kateri velja

$$\sqrt[n]{n+2} = \frac{k}{l}.$$

S potenciranjem od tod dobimo enakost

$$l^n(n+2) = k^n.$$

Če bi neko praštevilo p delilo l , bi iz zgornje enakosti sledilo, da p deli tudi k , kar pa je v protislovju s predpostavko, da sta k in l tuji števili. Od tod sklepamo, da je $l = 1$ in da mora veljati

$$n+2 = k^n.$$

Preverimo lahko, da dobimo pri $n = 1$ rešitev $k = 3$ in pri $n = 2$ rešitev $k = 2$. Zato sedaj z indukcijo pokažimo, da za $n \geq 3$ velja $k^n > n+2$, kar bo pomenilo, da enačba nima rešitev. Pri $n = 3$ je

$$k^3 \geq 2^3 = 8 > 5.$$

Če predpostavimo, da je $k^n > n+2$, pa od tod sledi

$$k^{n+1} = k \cdot k^n \geq 2k^n > 2(n+2) = 2n+4 > n+3.$$

Število $\sqrt[n]{n+2}$ je torej racionalno samo za $n = 1$ in $n = 2$. □

- [6] Dokaz, da mora biti $\sqrt[n]{n+2}$ naravno število.
- [6] Dokaz, da enačba $n+2 = k^n$ nima rešitev za $n \geq 3$.
- [3] Sklep, da sta $n = 1$ in $n = 2$ edini rešitvi.

(3A) [15 točk]

a) Naj bo $\varphi \neq 2k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$. Pokaži, da je

$$i \cdot \frac{e^{i\varphi} + 1}{e^{i\varphi} - 1} = \operatorname{ctg} \frac{\varphi}{2}.$$

Pomoč: $1 - \cos \varphi = 2 \sin^2 \frac{\varphi}{2}$, $\sin \varphi = 2 \sin \frac{\varphi}{2} \cos \frac{\varphi}{2}$.

b) Podana je kompleksna enačba

$$(z + i)^7 + (z - i)^7 = 0.$$

Pokaži, da so njene rešitve natanko $z_k = \operatorname{ctg} \left(\frac{1+2k}{14} \pi \right)$, $k \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6\}$.

c) Z Vietovim pravilom pokaži, da je

$$\operatorname{ctg}^2 \left(\frac{\pi}{14} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{3\pi}{14} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{5\pi}{14} \right) = 21.$$

Rešitev: V točki a) najprej odpravimo kompleksno število v imenovalcu:

$$i \cdot \frac{e^{i\varphi} + 1}{e^{i\varphi} - 1} \cdot \frac{\overline{e^{i\varphi} - 1}}{e^{i\varphi} - 1} = i \cdot \frac{e^{i\varphi} + 1}{e^{i\varphi} - 1} \cdot \frac{e^{-i\varphi} - 1}{e^{-i\varphi} - 1} = -i \cdot \frac{2i \operatorname{Im}(e^{i\varphi})}{2 - 2\operatorname{Re}(e^{i\varphi})}.$$

Nadalje ta izraz z namigom poenostavimo v

$$\frac{\sin \varphi}{1 - \cos \varphi} = \frac{2 \sin \frac{\varphi}{2} \cos \frac{\varphi}{2}}{2 \sin^2 \frac{\varphi}{2}} = \operatorname{ctg} \frac{\varphi}{2}.$$

Nato enačbo iz točke b) preoblikujemo v

$$\left(\frac{z + i}{z - i} \right)^7 = -1.$$

Sedmi koreni števila -1 so enaki

$$\frac{z_k + i}{z_k - i} = e^{i \frac{1+2k}{7} \pi}, \quad k \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6\}.$$

Od tod izrazimo, da je

$$z_k = i \cdot \frac{e^{i \frac{1+2k}{7} \pi} + 1}{e^{i \frac{1+2k}{7} \pi} - 1} = \operatorname{ctg} \left(\frac{1 + 2k}{14} \pi \right).$$

Nazadnje opazimo, da velja

$$(z + i)^7 + (z - i)^7 = 2(z^7 - 21z^5 + 35z^3 - 7) = 0.$$

Če to enačbo delimo z $2z$ in uvedemo $w = z^2$, dobimo

$$w^3 - 21w^2 + 35w - 7 = (w - w_1)(w - w_2)(w - w_3) = 0.$$

Po Vietovem pravilu velja, da je člen pri w^2 enak

$$-21 = -(w_1 + w_2 + w_3).$$

Nadalje pa je treba opaziti, da za rešitve osnovne enačbe velja

$$z_3 = 0, \quad z_0 = -z_4, \quad z_1 = -z_5, \quad z_2 = -z_6.$$

Posledično je

$$w_1 = z_0^2, \quad w_2 = z_1^2, \quad w_3 = z_2^2.$$

Torej velja

$$\operatorname{ctg}^2\left(\frac{\pi}{14}\right) + \operatorname{ctg}^2\left(\frac{3\pi}{14}\right) + \operatorname{ctg}^2\left(\frac{5\pi}{14}\right) = 21.$$

Kriterij: Podnaloge $a)$, $b)$ in $c)$ vsaka po 5 točk.

(3B) [15 točk]

a) Naj bo $\varphi \neq 2k\pi$, $k \in \mathbb{Z}$. Pokaži, da je

$$i \cdot \frac{e^{i\varphi} + 1}{e^{i\varphi} - 1} = \operatorname{ctg} \frac{\varphi}{2}.$$

Pomoč: $1 - \cos \varphi = 2 \sin^2 \frac{\varphi}{2}$, $\sin \varphi = 2 \sin \frac{\varphi}{2} \cos \frac{\varphi}{2}$.

b) Podana je kompleksna enačba

$$(z + i)^7 - (z - i)^7 = 0.$$

Pokaži, da so njene rešitve natanko $z_k = \operatorname{ctg} \left(\frac{k}{7} \pi \right)$, $k \in \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$.

c) Z Vietovim pravilom pokaži, da je

$$\operatorname{ctg}^2 \left(\frac{\pi}{7} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{2\pi}{7} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{3\pi}{7} \right) = 5.$$

Rešitev: Za točko a) glej prejšnjo nalogo. Enačbo iz točke b) preoblikujemo v

$$\left(\frac{z + i}{z - i} \right)^7 = 1.$$

Sedmi koreni števila $+1$ so enaki

$$\frac{z_k + i}{z_k - i} = e^{i \frac{2k}{7} \pi}, \quad k \in \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6\}.$$

Od tod izrazimo, da je

$$z_k = i \cdot \frac{e^{i \frac{2k}{7} \pi} + 1}{e^{i \frac{2k}{7} \pi} - 1} = \operatorname{ctg} \left(\frac{k}{7} \pi \right),$$

pri čemer je ta izraz definiran le za $k \neq 0$. Še več, izkaže se, da za $k = 0$ naša enačba nima rešitve. Nazadnje opazimo, da velja

$$(z + i)^7 - (z - i)^7 = 2i(7z^6 - 35z^4 + 21z^3 - 1) = 0.$$

Če to enačbo delimo z $14i$ in uvedemo $w = z^2$, dobimo

$$w^3 - 5w^2 + 3w - \frac{1}{7} = (w - w_1)(w - w_2)(w - w_3) = 0.$$

Po Vietovem pravilu velja, da je člen pri w^2 enak

$$-5 = -(w_1 + w_2 + w_3).$$

Nadalje pa je treba opaziti, da za rešitve osnovne enačbe velja

$$z_1 = -z_4, \quad z_2 = -z_5, \quad z_3 = -z_6.$$

Posledično je

$$w_1 = z_1^2, \quad w_2 = z_2^2, \quad w_3 = z_3^2.$$

Torej velja

$$\operatorname{ctg}^2 \left(\frac{\pi}{7} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{2\pi}{7} \right) + \operatorname{ctg}^2 \left(\frac{3\pi}{7} \right) = 5.$$

Kriterij: Podnaloge a), b) in c) vsaka po 5 točk.

(4) [15 točk] Preslikava $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ je od nekje dalje konstantna, če obstajata naravni števili m in k , za kateri velja, da je $f(n) = k$ za vse $n \geq m$.

- a) Naj bo $\mathcal{A}$ množica vseh preslikav $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$, ki so od nekje dalje konstantne. Pokaži, da je $\mathcal{A}$ števna.
- b) Ali enak sklep velja tudi za množico preslikav $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, ki so od nekje naprej konstantne? Svoj odgovor dobro utemelji.

Rešitev: Če je preslikava $f: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ od nekje dalje konstantna, to pomeni, da je

$$Z_f = \{f(1), f(2), \dots, f(m)\} \subset \mathbb{N}.$$

Torej lahko množico takih preslikav $\mathcal{A}$ identificiramo z množico vseh nepraznih končnih podmnožic naravnih števil. Za slednjo smo števnost dokazali na vajah (naloga 20). Alternativna rešitev je, da opazimo, da je vseh možnih preslikav, ki so od $m \in \mathbb{N}$ dalje konstantne natanko $\mathbb{N}^m$. Torej je

$$|\mathcal{A}| = |\cup_{m=1}^{\infty} \mathbb{N}^m|.$$

Ker imamo na desni strani števno unijo števnih množic, je tudi $\mathcal{A}$ števna.

Naj bo sedaj od nekje dalje konstantna preslikava $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$. Za razliko od točke a) njena zaloga vrednosti ni nujno končna. Res, ob primernem izboru vrednosti $f(n)$, $n \leq m$, lahko na primer dosežemo, da je Z_f enaka kar $\mathbb{Z}$ ali katerikoli njeni podmnožici. V posebnem, obstaja injektivna preslikava iz potenčne množice $\mathcal{P}(\mathbb{N})$ v množico vseh takih preslikav. Ker $\mathcal{P}(\mathbb{N})$ ni števna, tudi $\mathcal{A}$ ne more biti.

Kriterij: Podnaloga a) 10 točk, podnaloga b) (samo) z utemeljitvijo 5 točk.

(5) [15 točk]

- a) Naj bo (a_n) konvergentno zaporedje realnih števil z limito a in $\sigma : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ injektivna preslikava. Pokaži, da je potem tudi zaporedje (b_n) s predpisom $b_n = a_{\sigma(n)}^2$ konvergentno in izračunaj njegovo limito.
- b) Naj bo (c_n) zaporedje realnih števil, za katerega velja $\lim_{n \rightarrow \infty} (c_{2n} - c_n) = 0$. Ali je zaporedje (c_n) nujno Cauchyjevo? Svoj odgovor dobro utemelji.

Rešitev: a) Definirajmo najprej zaporedje (d_n) s predpisom $d_n = a_{\sigma(n)}$ in pokažimo, da konvergira k a . Izberimo poljuben $\epsilon > 0$. Ker zaporedje (a_n) konvergira k a , lahko najdemo tak $N \in \mathbb{N}$, da velja

$$|a_n - a| < \epsilon$$

za vse $n \geq N$. Ker je $\sigma : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ injektivna preslikava, obstaja samo končno mnogo naravnih števil n , za katere je $\sigma(n) < N$. To pomeni, da obstaja $N' \in \mathbb{N}$, da velja $\sigma(n) > N$ za $n \geq N'$. Za $n \geq N'$ torej velja

$$|d_n - a| < \epsilon.$$

Ker je zaporedje (d_n) konvergentno, je konvergentno tudi zaporedje (b_n) in velja

$$\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \lim_{n \rightarrow \infty} d_n^2 = a^2.$$

b) Zaporedje (c_n) ni nujno konvergentno. Protiprimer je npr. zaporedje, ki je dano s predpisom

$$c_n = \begin{cases} 1 & ; n = 2^k, k \in \mathbb{N}_0, \\ 0 & ; \text{sicer.} \end{cases}$$

Za to zaporedje velja $c_{2n} - c_n = 0$ za vsak $n \in \mathbb{N}$, kar pomeni, da zadošča pogojem naloge. Vendar pa ni Cauchyjevo, saj ima dve stekališči 0 in 1. $\square$

- [6] Dokaz, da zaporedje (d_n) konvergira k a .
- [3] Dokaz, da zaporedje (b_n) konvergira k a^2 .
- [6] Dokaz, da zaporedje (c_n) ni nujno Cauchyjevo.